

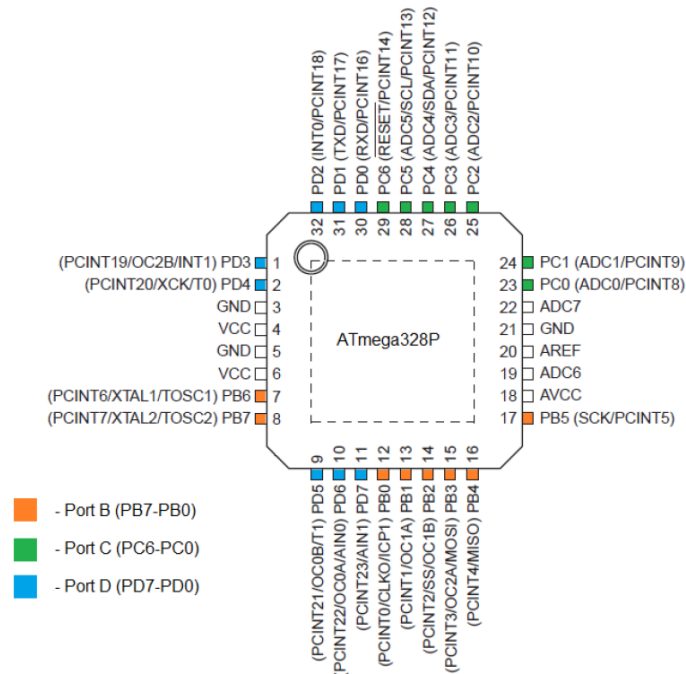

Ulazno-izlazni portovi

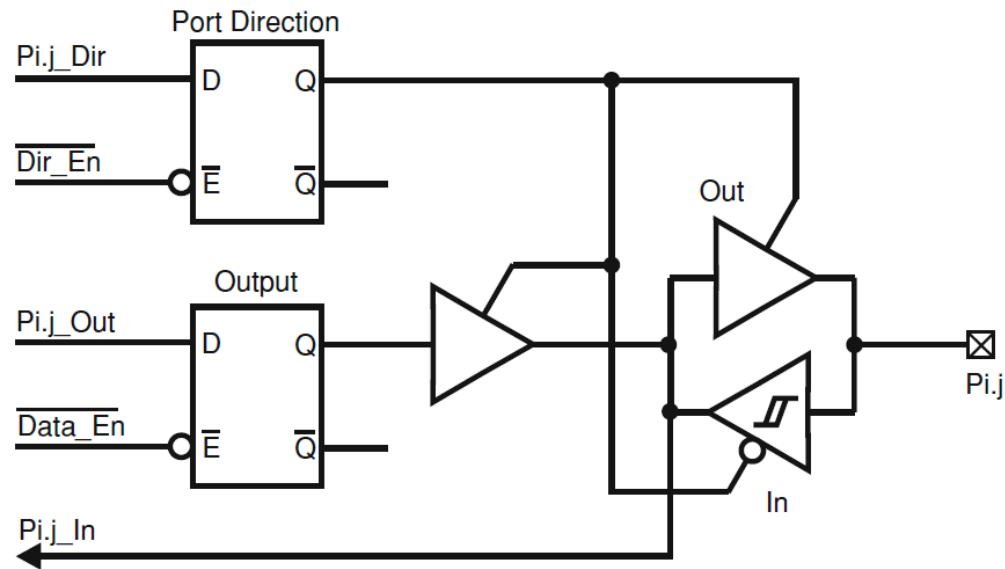
Katedra za elektroniku

Portovi

- Najveći broj nožica (pinova) na kućištu mikrokontrolera predstavlja ulazno-izlazne priključke namenjene povezivanju mikrokontrolera sa periferijskim uređajima.
- Svaki od ovih pinova može da služi kao digitalni ulaz/izlaz opšte namene (engl. GPIO = General Purpose Input/Output). Pored toga, pinovima mogu biti dodeljene i alternativne funkcionalnosti kao što su linije za slanje/prijem serijskog porta, ulazi A/D konvertora, PWM izlazi i sl. Na slici su obeleženi raspored i alternativne funkcije pinova mikrokontrolera ATmega328p.
- Grupe ulazno-izlaznih pinova nazivaju se portovi. U okviru jednog porta obično se nalazi do 8 ulazno-izlaznih priključaka.

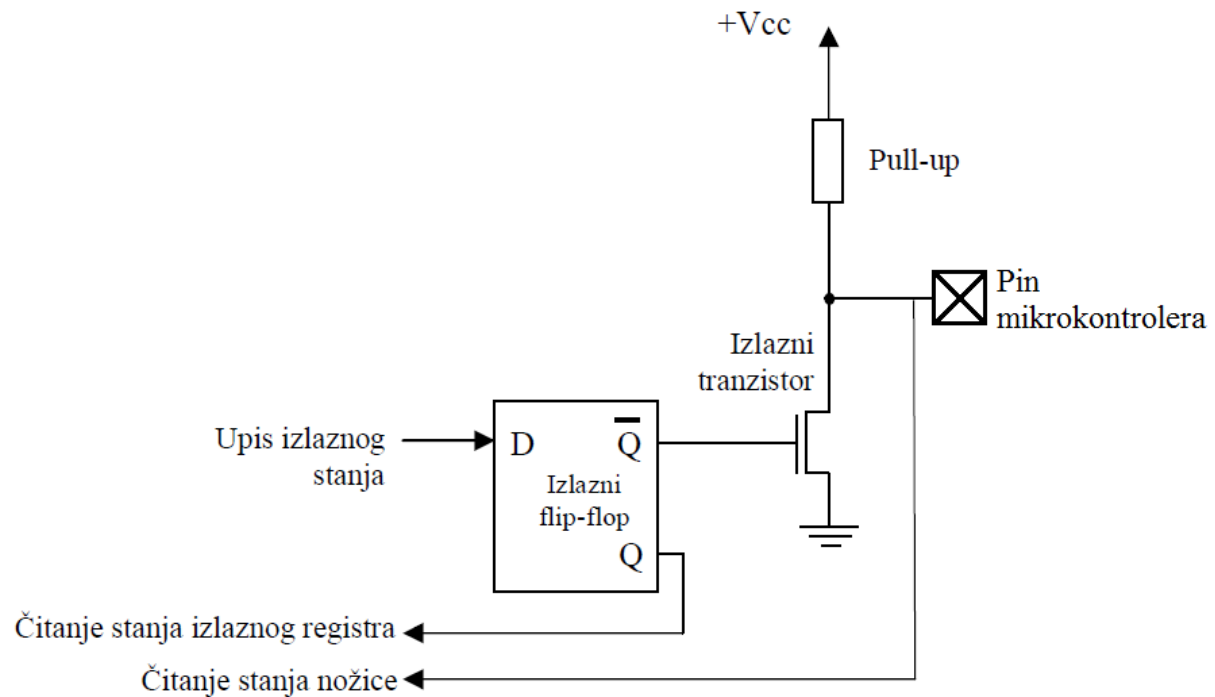
Interna struktura GPIO pinova

Uobičajena struktura GPIO pina mikrokontrolera

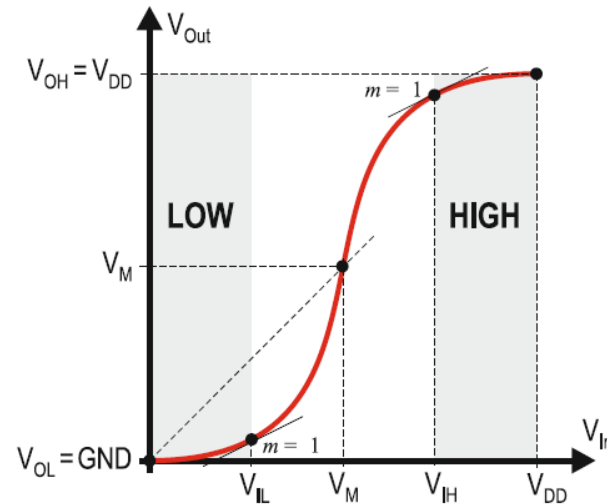
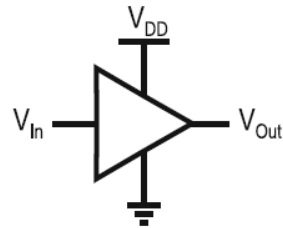
- U primeru prikazanom na slici je prikazana interna struktura kontrolne logike pina $P_{i,j}$ (pin sa oznakom 'j' u okviru porta sa oznakom 'i')
- Flipflop koji pripada registru za kontrolu smeru (*Port Direction* na slici) određuje da li će pin biti korišćen kao ulaz, ili kao izlaz.
- Ukoliko se pin koristi kao izlaz, njegovo stanje određeno je stanjem flipflopa koji pripada izlaznom registru (*Output* na slici)

GPIO pinovi sa open-collector (open-drain) logikom

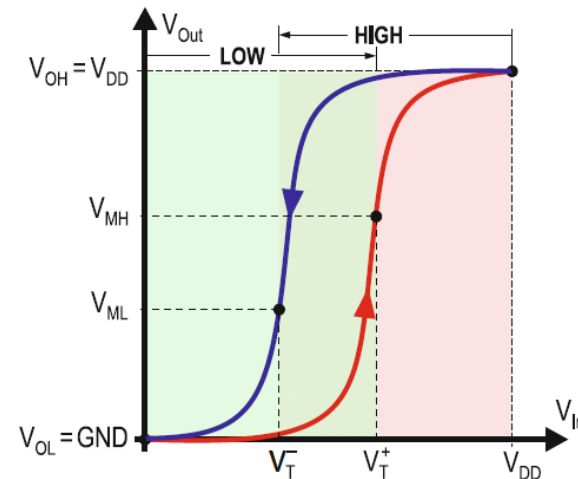
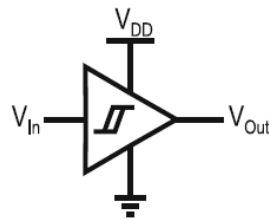

- Pinovi mikrokontrolera sa *open-collector* logikom odlikuju se “jakom” nulom i “slabom” jedinicom: ukoliko je u odgovarajući bit izlaznog registra upisana nula, uključuje se izlazni tranzistor. U suprotnom, izlazni tranzistor je isključen, pa je izlazno stanje određeno pull-up otpornikom.
- Ukoliko se pin koristi kao ulaz, u izlazni flip flop je neophodno upisati logičku jedinicu, da bi izlazni tranzistor bio isključen. Na ovaj način, eksterna logika upravlja stanjem pina i može ga po potrebi oboriti na 0.

Ulazne karakteristike GPIO pinova

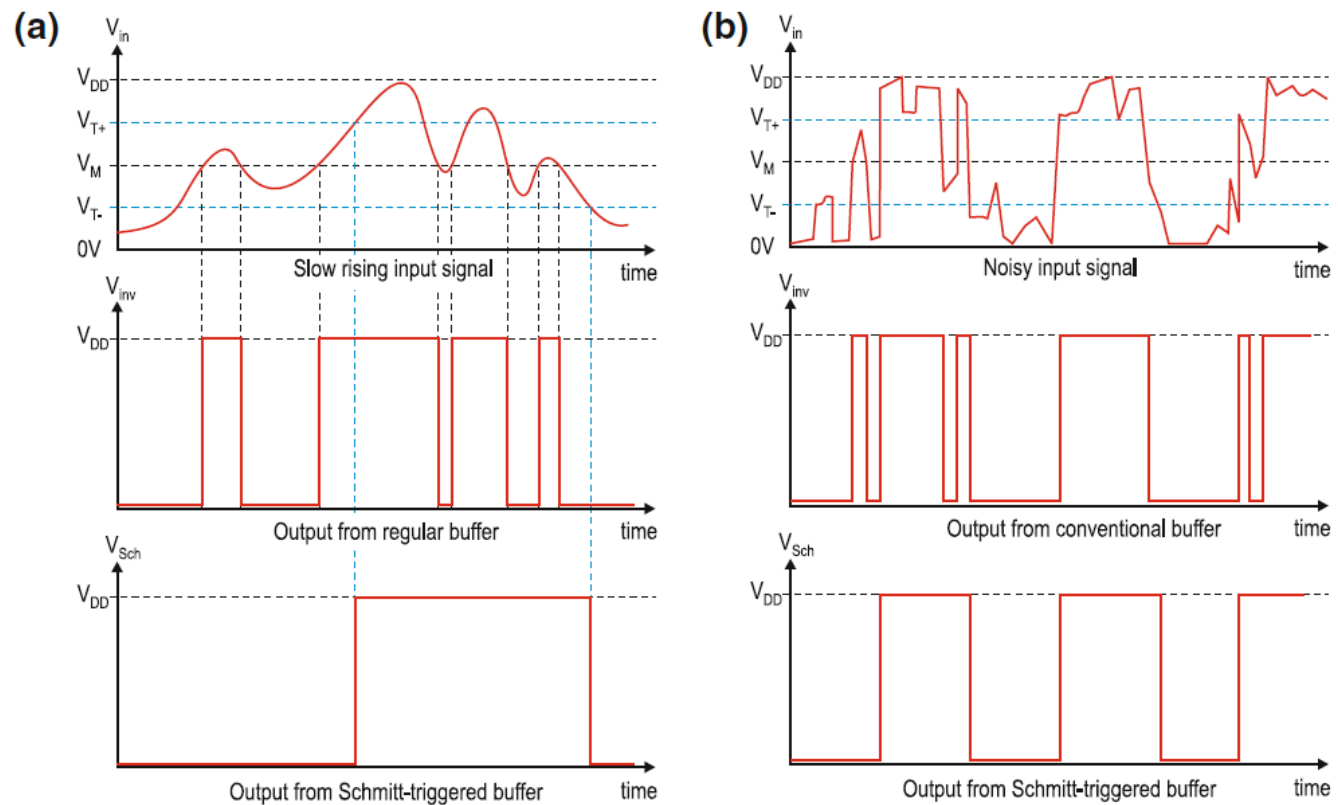

Simbol i prenosna karakteristika konvencionalnog bafera

Simbol i prenosna karakteristika bafera sa histerzizom (Šmit-triger)

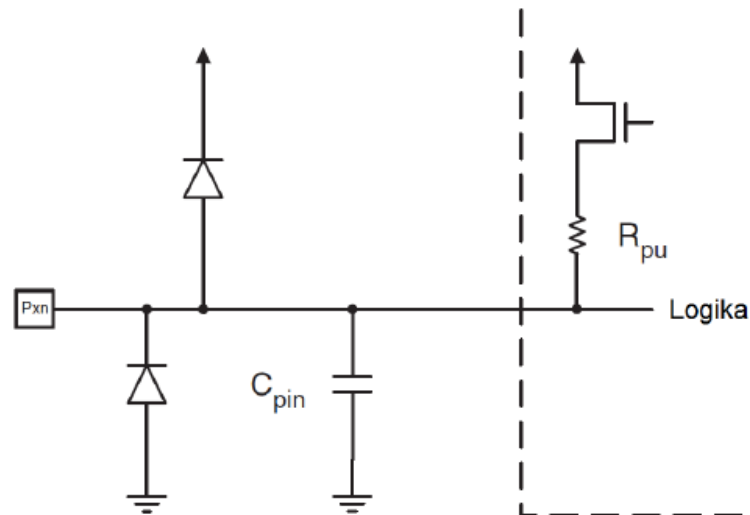
Vremenski odziv običnog i Šmit-triger bafera

- a) Odziv običnog i Šmit-triger bafera na sporo promenljiv ulazni signal
b) Odziv običnog i Šmit-triger bafera na ulazni signal sa smetnjama

Portovi AVR mikrokontrolera - električne karakteristike

- Svi pinovi AVR mikrokontrolera imaju identične strujne karakteristike. Kada se pin koristi kao izlaz, struja teče od kontrolera ka perifernom uređaju, kada je pin u stanju logičke jedinice, odnosno od perifernog uređaja ka kontroleru, kada je pin u stanju logičke nule.
- Pin može da podnese struju jačine do 40mA, bez obzira na njen smer. To znači da su strujne mogućnosti pinova dovoljne za direktno upravljanje LED diodama.
- Diode koje su postavljene između pina i napona napajanja (V_{cc}), odnosno između pina i mase predstavljaju zaštitu od napona koji izlazi iz opsega ($0-V_d, V_{cc}+V_d$) i koji bi mogao da izazove oštećenje pina.
- Svaki pin ima interni pull-up otpornik R_{pu} , koji je moguće uključiti ili isključiti pomoću kontrolne logike kontrolisane od strane konfiguracionih registara.

Konfigurisanje pinova AVR mikrokontrolera (1)

- Kod AVR mikrokontrolera, svakom portu* su pridružena po 3 kontrolna registra:
 - **DDRx** - Određuje smerove pinova porta x
 - **PORTx** - Određuje stanja onih pinova porta x koji se koriste kao digitalni izlazi
 - **PINx** - Služi za očitavanje stanja onih pinova porta x koji se koriste kao digitalni ulazi

* U nastavku, sve oznake registara i njihovih bita će biti navedene u generalnoj formi, gde "x" označava slovnu oznaku porta (koja može biti B, C, ili D), a "n" označava poziciju bita (od 7 do 0). Npr, PB3 označava pin na poziciji 3 u okviru porta B.

- DDR_{xn} bit u okviru DDRx registra vrši selekciju smera pina P_{xn} , na sledeći način:

$$DDR_{xn} = \begin{cases} 1, & \text{pin } P_{xn} \text{ je konfigurisan kao izlaz} \\ 0, & \text{pin } P_{xn} \text{ je konfigurisan kao ulaz} \end{cases}$$

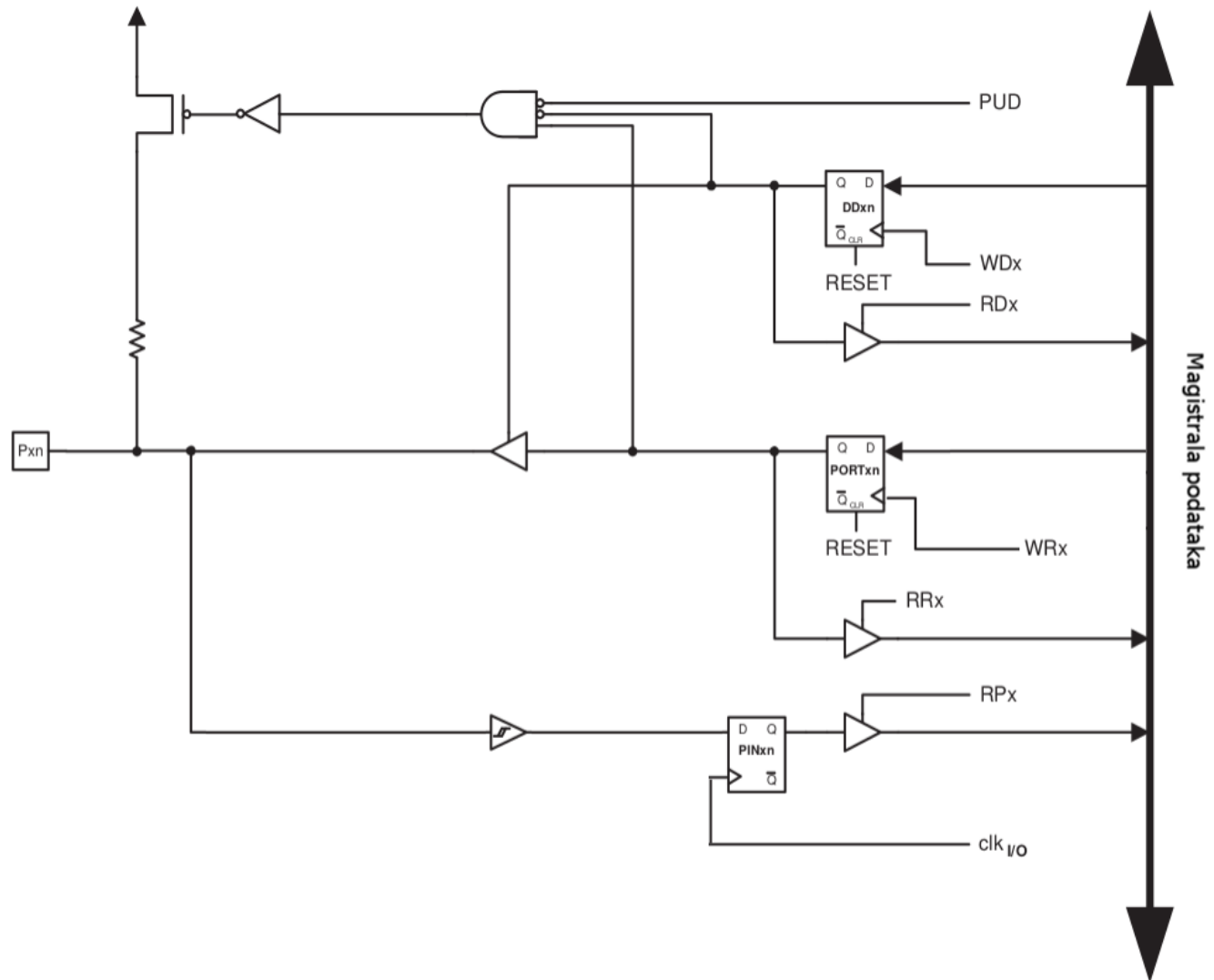
- Kada je $DDR_{xn} = 0$, tj. pin je konfigurisan kao ulaz, bit $PORT_{xn}$ upravlja pull-up otpornikom na sledeći način:

$$DDR_{xn} = 0, PORT_{xn} = \begin{cases} 1, & \text{pull - up otpornik je aktiviran} \\ 0, & \text{pull - up otpornik je isključen} \end{cases}$$

- Kada je $DDR_{xn} = 1$, tj. pin je konfigurisan kao izlaz, bit $PORT_{xn}$ određuje stanje pina P_{xn} .
- Upisom logičke jedinice u PIN_{xn} , vrednost bita $PORT_{xn}$ se invertuje, bez obzira na to da li je pin konfigurisan kao ulaz, ili kao izlaz (tj. bez obzira na stanje DDR_{xn} bita).

Kontrolna logika pina AVR mikrokontrolera

- Na slici je prikazana uprošćena šema kontrolne logike pina P_{xn} :

Kontrolni registri porta B

PORTB – The Port B Data Register

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
0x05 (0x25)	PORTB7	PORTB6	PORTB5	PORTB4	PORTB3	PORTB2	PORTB1	PORTB0	PORTB
Read/Write	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	

DDRB – The Port B Data Direction Register

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
0x04 (0x24)	DDB7	DDB6	DDB5	DDB4	DDB3	DDB2	DDB1	DDB0	DDRB
Read/Write	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	

PINB – The Port B Input Pins Address⁽¹⁾

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
0x03 (0x23)	PINB7	PINB6	PINB5	PINB4	PINB3	PINB2	PINB1	PINB0	PINB
Read/Write	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	

Note: 1. Writing to the pin register provides toggle functionality for IO

Kontrolni registri porta C

PORTC – The Port C Data Register

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
0x08 (0x28)	-	PORTC6	PORTC5	PORTC4	PORTC3	PORTC2	PORTC1	PORTC0	PORTC
Read/Write	R	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	

DDRC – The Port C Data Direction Register

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
0x07 (0x27)	-	DDC6	DDC5	DDC4	DDC3	DDC2	DDC1	DDC0	DDRC
Read/Write	R	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	

PINC – The Port C Input Pins Address⁽¹⁾

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
0x06 (0x26)	-	PINC6	PINC5	PINC4	PINC3	PINC2	PINC1	PINC0	PINC
Read/Write	R	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	

Note: 1. Writing to the pin register provides toggle functionality for IO

Kontrolni registri porta D

PORTD – The Port D Data Register

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0									
0x0B (0x2B)	<table border="1"><tr><td>PORTD7</td><td>PORTD6</td><td>PORTD5</td><td>PORTD4</td><td>PORTD3</td><td>PORTD2</td><td>PORTD1</td><td>PORTD0</td></tr></table>								PORTD7	PORTD6	PORTD5	PORTD4	PORTD3	PORTD2	PORTD1	PORTD0	PORTD
PORTD7	PORTD6	PORTD5	PORTD4	PORTD3	PORTD2	PORTD1	PORTD0										
Read/Write	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W									
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0									

DDRD – The Port D Data Direction Register

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0									
0x0A (0x2A)	<table border="1"><tr><td>DDD7</td><td>DDD6</td><td>DDD5</td><td>DDD4</td><td>DDD3</td><td>DDD2</td><td>DDD1</td><td>DDD0</td></tr></table>								DDD7	DDD6	DDD5	DDD4	DDD3	DDD2	DDD1	DDD0	DDRD
DDD7	DDD6	DDD5	DDD4	DDD3	DDD2	DDD1	DDD0										
Read/Write	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W									
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0									

PIND – The Port D Input Pins Address⁽¹⁾

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0									
0x09 (0x29)	<table border="1"><tr><td>PIND7</td><td>PIND6</td><td>PIND5</td><td>PIND4</td><td>PIND3</td><td>PIND2</td><td>PIND1</td><td>PIND0</td></tr></table>								PIND7	PIND6	PIND5	PIND4	PIND3	PIND2	PIND1	PIND0	PIND
PIND7	PIND6	PIND5	PIND4	PIND3	PIND2	PIND1	PIND0										
Read/Write	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W									
Initial Value	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A									

Note: 1. Writing to the pin register provides toggle functionality for IO